

Natuurtoets Reijerscop

Aanleg leidinglus en twee vloeistofvangers

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v.
een bestemmingsplan

projectnummer 0414679.00
definitief revisie 00
19 juli 2017

Natuurtoets Reijerscop

Aanleg leidinglus en twee vloeistofvangers

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een bestemmingsplan

projectnummer 0414679.00

definitief revisie 00
19 juli 2017

Auteurs

P.M. Zeinstra
M.L. Braad

Opdrachtgever

N.V. Nederlandse Gasunie
Postbus 19
9700 MA Groningen

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave 19-07-17	beschrijving revisie 00 definitief
----------------------------	---------------------------------------

goedkeuring R.P. Raap

vrijgave A.J. Brandsma

Inhoudsopgave

Blz.

Advies	1
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Planvoornemen	4
1.3 Doel en onderzoeksvragen	4
1.4 Leeswijzer	5
2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2.1 Algemeen	6
2.2 Soortbescherming	6
2.3 Gebiedsbescherming	7
2.3.1 Natura 2000	7
2.3.2 Natuurnetwerk Nederland	7
3 Methodiek	9
3.1 Algemeen	9
3.2 Bureauonderzoek	9
3.3 Terreinbezoek	10
3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	10
4 Resultaten	11
4.1 Gebiedsbeschrijving	11
4.2 Beschermde soorten	13
4.2.1 Resultaten bureauonderzoek	13
4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	14
4.2.3 Samenvatting beschermde soorten	17
4.3 Beschermde gebieden	17
5 Toetsing	20
5.1 Effectbepaling plan	20
5.2 Toetsing effect op beschermde soorten	20
5.2.1 Vogels	20
5.2.2 Zoogdieren	21
5.2.3 Amfibieën	21
5.2.4 Vissen	23
5.3 Effecten op beschermde gebieden	24
5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden	24
5.3.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	24
6 Bronnen	25
Bijlage	

Bijlage I: Wettelijk kader

Advies

De N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens om ten zuiden van Utrecht een leidinglus en twee vloeistofvangers aan te leggen. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingsplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In het plangebied is geen NNN-gebied of Natura 2000-gebied aanwezig. Er komen ook geen beschermde gebieden (NNN of N2000-gebieden) voor binnen de invloedssfeer van het plangebied. Er is zowel van indirecte als directe aantasting van de NNN en de Natura 2000-gebieden dan ook geen sprake. (Significant) negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is daarom geen noodzaak voor vervolgstappen of een uitgebreidere toetsing.

Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Nee
Effecten?	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- *Algemene broedvogels (waarschijnlijke nestplaatsen);*
- *Diverse vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied, vliegroutes);*
- *Amfibieën – heikikker en rugstreeppad (mogelijk leefgebied);*
- *Grote modderkruiper (mogelijk leefgebied).*

In Tabel 1 op de volgende bladzijde is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is. In hoofdstuk 5 van deze natuurtoets staat de onderbouwing voor de gegeven conclusies.

Soort (groep)	Broedvogels (diverse)	Vleermuizen (diverse)	Amfibieën (heikikker en rugstreeppad)	Vissen (grote modderkruiper)
Essentieel leefgebied in plangebied?	Ja, in bomen, bosschages en weiland	Ja, vliegroutes en foerageergebied in plangebied	Mogelijk voortplantingswater in sloten en plassen en landhabitat op percelen	Mogelijk in sloten in plangebied
Is er sprake van een overtreding?	Nee, mits soortspecifieke maatregelen genomen worden	Nee, mits soortspecifieke maatregelen genomen worden	Nog onduidelijk*	Nog onduidelijk*
Is een ontheffing noodzakelijk	Nee, mits werken buiten broedseizoen, plangebied ongeschikt maken, of laten controleren door ecooloog	Nee, mits in de activiteitenperiode (15 april – 15 oktober) gewerkt wordt tijdens reguliere werkuren en niet 's nachts	Ja	Ja
Is het plan uitvoerbaar?	Ja	Ja	De verwachting is dat de ontheffing verleend wordt met aanvullende maatregelen Voorafgaand aan de realisatie moet tijdig nader onderzoek plaatsvinden	De verwachting is dat de ontheffing verleend wordt met aanvullende maatregelen Voorafgaand aan de realisatie moet tijdig nader onderzoek plaatsvinden

* Bij voorliggende toetsing wordt uitgegaan van een overtreding.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens om een leidinglus en twee vloeistofvangers aan te leggen te Reijerscop. De ingreep ligt op de grens van de gemeente Utrecht en de gemeente Woerden, maar de ingrepen vinden plaats in de gemeente Utrecht. De ontwikkeling is in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen, zoals dergelijke bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Globespotter, 2017.

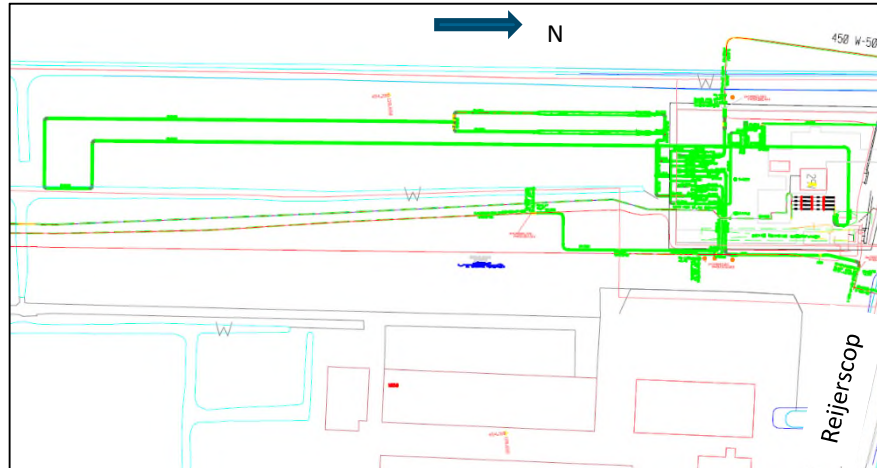
1.2 Planvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens een leidinglus en twee vloeistofvangers aan te leggen in een agrarisch perceel ter hoogte van het Meet- en Regelstation (M&R) Reijerscop, nabij Veldhuizen. De aanpassingen betreffen schema S-6251, M&R A-107 en leidingen A-51-10 en W518-01.

Voor de werkzaamheden wordt een tussenliggend slootje tijdelijk gedempt. De werkzaamheden vinden over het gehele perceel plaats. Er vindt open ontgraving plaats, grond wordt (tijdelijk) opgeslagen en een rijbaan wordt aangelegd.

Er worden geen bomen gekapt. In deze natuurtoets wordt rekening gehouden met bronbemaling.

Zie Figuur 1.2 voor een impressie en het ontwerp van het voornemen.

Figuur 1.2. Schets planvoornemen. Gasleidingen in groen weergegeven.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan?
- Vinden er als gevolg van de ingreep die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?
- Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Tijdens een bijeenkomst van het Netwerk Groene Bureau d.d. 16 december 2016 is aangegeven dat drie provincies (Utrecht, Overijssel en Gelderland) de geldende "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009) aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. De verwachting is dat ook overige provincies deze beschermingsstatus aanhouden. De lijst wordt begin 2017 door de provincies geëvalueerd en waar nodig aangepast. Bij voorliggende toetsing is uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen

mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de bijlage).

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies. Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2012-2017 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet

kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 16 februari 2017 is vanaf circa 13:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt weer met een temperatuur van circa 8 C° (knmi.nl). Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen en zijn de omringende watergangen bemonsterd met een RAVON visnet.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt ten zuiden van de A12 en de straat Reijerscop, op de zuidelijke rand van de stad Utrecht (gemeente Utrecht, Provincie Utrecht).

Het meest noordelijke deel van het plangebied bestaat uit een vrij steile berm met knotwilgen aan de noordzijde en aan de overkant van de ondiepe (circa 20cm) sloot een rij jonge berken. Enkele knotwilgen bevatten holen en gaten. De sloot bevatte veel bladeren, maar weinig tot geen oeverplanting of waterleven.

De dam of toegangsweg tot het perceel is afgesloten met een metalen/houten hekwerk. Het M&R station dat ten westen van het plangebied ligt, is omringd met een metalen hek. Daar waar de toegangsweg overgaat in het metalen hek, groeit een braamstruik. Zie ook de eerste drie afbeeldingen in figuur 4.1.

Via de toegangsweg wordt een relatief smal stuk perceel betreden. Op dit perceel zijn enkele ondiepe plassen aanwezig en een bult grond van circa 70 cm hoog, begroeid met kruidachtige vegetatie. Langs de randen is de vegetatie (voornamelijk gras) vrij lang. Ten oosten van het perceel staat de manege Castellum, ten westen het M&R-station van de Gasunie. Achter het hek van het M&R station staat een bosje. Ten westen van het M&R-station staan eveneens bosjes en is de onderbegroeiing zodanig weggehaald dat er kale (venige) grond zichtbaar is.

Via een tweede toegangsweg wordt het perceel betreden waar de leidinglus wordt aangelegd. Vanaf hier begint een sloot welke in verbinding staat - soms met duikers - met andere sloten van het agrarisch gebied (maar geen verbinding heeft met de sloten langs Reijerscop). De sloot is hier (circa 3 meter) bijna dichtgegroeid met oeverbeplanting. Meer naar het zuiden toe is de sloot meer open en heeft het weinig tot geen waterplanten en/of oeverplanten. Langs het eerste deel van de sloot, aan de kant van manege Castellum, staan een aantal jonge, afgetopte boompjes. Zie ook figuur 4.1. De sloot ten zuiden van het plangebied zijn waterplanten waargenomen. De sloot ten westen van het plangebied is voor een deel geschoond. In de sloot is weinig tot geen waterleven waargenomen.

Het plangebied ligt voor het overgrote deel in een agrarisch perceel. De plantensoorten die in het plangebied voorkomen duiden dan ook op voedselrijke omstandigheden (smalle weegbree, brandnetel, ridderzuring). De tractersporen zijn voor het overgrote deel (behalve bij de toegangswegen) begroeid met pionierbeplanting. Midden in het perceel ligt een greppel/drainage.

In figuur 4.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 4.1. Impressie van het plangebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het plangebied (NDFF, 2012-2017). Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (15 februari 2017) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Havik	X		
	Huisemus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Sperwer	X		
	Wespendief	X		
	Zwarte wouw	X		
Zoogdieren	Verschillende vleermuizen**		X	
Reptielen	Komt niet voor			
Amfibieën	Alpenwatersalamander			X
	Heikikker		X	
	Rugstreeppad		X	
	Vroedmeesterpad		X	
Insecten - Dagvlinders	Komt niet voor			
Insecten - Kevers	Komt niet voor			
Insecten - Libellen	Komt niet voor			
Vissen	Grote modderkruiper			X
Overig	Platte schijfhoren		X	
Planten	Komt niet voor			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

**Vleermuizen: baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Afbakening relevante soorten

Aangezien het plangebied een sterk gecultiveerd karakter heeft, intensief wordt beheerd (agrarisch perceel), niet aansluit op grote natuurgebieden en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan (zuid) Utrecht loopt, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen: planten, reptielen, vlinders, libellen en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren en slakken). Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het plangebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

*De overige soortgroepen worden hierna beschreven: **vogels, zoogdieren (vleermuizen), amfibieën en vissen.***

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaatsen altijd ontheffing moet worden aangevraagd.

In of direct rondom het plangebied zijn geen sporen (zoals braakballen, uitwerpselen, veren etc.) en/of nesten aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermd nest. Er zijn in de bomen langs de Reijerscop geen (grote) nesten, horsten, gaten of hollen aangetroffen voor soorten met een jaarrond beschermd nest.

Wel is er een middelgroot nest waargenomen langs de Reijerscop, ten westen van het plangebied. Dit is echter geen nest van een soort met een jaarrond beschermd nest. Het nest is te klein voor de buizerd en ooievaar. Sperwer broedt in meer door groen afgeschermd plaatsen (zoals bosjes en bossen), waarbij het nest vaak dicht tegen de stam wordt gemaakt. Havik, wespindief en zwarte wouw broeden in (meer) bosrijke gebieden. Dit komt niet voor in de directe omgeving van het plangebied. Huismus en gierzwaluw broeden in (de buurt van) bebouwing. De kerkuil broedt in gebouwen of hollen en kan ook uitgesloten worden. De ransuil broedt daarentegen wel in nesten (van kraaien) bij voorkeur in naaldbomen, houtwallen en boomgroepen (vogelbescherming.nl). Soms broedt de ransuil ook in solitaire bomen met voldoende dekking. De boom waarin het middelgrote nest is waargenomen (en de andere bomen in het verlengde van Reijerscop) zijn echter niet wintergroen en bieden daardoor niet voldoende dekking. Hierdoor, in combinatie met de reeds aanwezige verstoring door de A12, kan de ransuil eveneens worden uitgesloten. Aangezien roeken in kolonies broeden, kan ook de aanwezigheid van nestlocaties van roek worden uitgesloten. Daarmee is de aanwezigheid van roofvogels en vogels met jaarrond beschermde nesten uitgesloten.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1 en 3.5)

Tijdens het terreinbezoek zijn op enkele knobbelzwanen en nijlganzen na, geen algemene soorten waargenomen. In het plangebied en directe omgeving worden echter diverse

vogelsoorten verwacht, die ook in deze omgeving zullen broeden. Denk aan koolmees, merel en vink. Vooral de bosschages en bomenrij langs het M&R-station zijn geschikte broedbiotopen. Mogelijk kunnen weidevogels in het perceel tot broeden komen. Ook kunnen in de nabijgelegen gebouwen vogels tot broeden komen.

Gevolgen van het plan op deze soorten wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Zoogdieren

Vleermuizen

In het plangebied en omgeving komen op basis van de bureaustudie diverse vleermuissoorten voor.

Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Direct om het plangebied heen zijn gebouwen (M&R-station en manege) en bomen aanwezig met daarin mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Aangezien de knotwilgen langs de Reijerscop ongeveer twee meter hoog zijn, zijn deze gaten niet geschikt voor vleermuizen. In verband met het goed uit kunnen vliegen, maken vleermuizen vooral gebruik van invliegopeningen hoger dan 3 meter (vleermuis.net en RVO, 2014). Binnen het plangebied zijn daardoor geen bomen aanwezig die geschikt zijn voor vaste rust- en verblijfplaatsen. In de omgeving van het plangebied (langs de Reijerscop) komen mogelijk wel vaste rust- en verblijfplaatsen voor.

Vleermuizen benutten beschutte trajecten om vanaf de verblijfplaats foerageergebieden te bereiken. Ze kiezen zoveel mogelijk lijnvormige structuren en vliegen bij voorkeur uit de wind. Veelal wordt langs deze structuren mogelijk ook gefoerageerd. In het plangebied zijn dergelijke lijnvormige elementen en daarmee ook mogelijk ook vliegroutes aanwezig, zoals de bomenrijen langs de Reijerscop en het M&R-station, maar ook de waterlopen in het plangebied bieden mogelijk een vliegroute en/of foerageergebied aan.

Gevolgen van het plan op deze soorten wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige (land)zoogdieren

Tijdens het terreinbezoek zijn geen beschermde overige landzoogdieren waargenomen. Uit de bureaustudie bleek dat er in het verleden eveneens geen beschermde overige landzoogdieren zijn waargenomen. Wel is er tijdens het terreinbezoek een haas waargenomen en sporen van de mol. Deze soorten zijn beschermd, maar vrijgesteld. Gezien het intensief beheerde karakter worden geen beschermde (overige) zoogdieren verwacht in het plangebied. De aanwezigheid van beschermde overige landzoogdieren kan worden uitgesloten.

Amfibieën

Uit de bureaustudie is gebleken dat een aantal beschermde amfibie-soorten is waargenomen (alpenwatersalamander, heikikker, rugstreeppad en vroedmeesterpad) in de omgeving van het plangebied. Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen of individuen van beschermde amfibieën aangetroffen, wat ook niet te verwachten is in dit jaargetijde.

De alpenwatersalamander komt vooral voor in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen (ravon.nl). Verspreiding beperkt zich tot zand- en leemgronden. Een dergelijk biotoop ontbreekt in het plangebied. Bovendien worden akkers en intensief benut grasland gemedend als landhabitat (nederlandsesoorten.nl). De soort is paar kilometer ten oosten van het plangebied, in stad Utrecht, waargenomen. De aanwezigheid van de alpenwatersalamander kan worden uitgesloten.

De heikikker komt vooral voor in vochtige heidegebieden. Het voortplantingsbiotoop bestaat uit ondiepe stilstaande wateren met oevervegetatie (ravon.nl). Het landhabitat bevindt zich in de onmiddellijke omgeving van het voortplantingswater (tot 300 meter) en bestaat uit verwilderde greppels met water, houtwallen, extensief weiland en elzenbosjes (nederlandsesoorten.nl). De soort is 1,5 km ten westen van het plangebied, in de polders, waargenomen. De wateren in en rondom het plangebied zijn ondiep en (bijna) stilstaand. De oevervegetatie ontbreekt echter om een goed voortplantingsbiotoop te bieden voor de heikikker. Wel is er sprake van een bosschage dat kan dienen als landbiotoop van de heikikker. De aanwezigheid van de soort kan niet worden uitgesloten.

De rugstreeppad komt voor langs grote rivieren en op de hogere zandgronden. De soort heeft de voorkeur voor zandige terreinen met hoge dynamiek (duinen, uiterwaarden, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers), maar komt ook voor op klei- en veengronden (ravon.nl). Ook braakliggende terreinen vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad, doordat goed vergraafbare bodem en bouw materiaal om onder te schuilen aanwezig is (RVO, 2014). De rugstreeppad is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe wateren, tijdelijke poeltjes, plassen, slootjes en vennen – niet zuurder dan pH 5 - (ravon.nl). In het plangebied zijn slootjes en enkele plassen aanwezig.

De soort kan afstanden tot vijf km afleggen op zoek naar geschikt leefgebied. Dit geschiedt in willekeurige richtingen doordat ze zich niet leiden door vegetatiestructuren. Barrières voor verspreiding zijn wegen, brede watergangen en beschoeide waterkanten (RVO 2014). Aangezien er geen beschoeide waterkanten aanwezig zijn en brede watergangen ontbreken, zijn er weinig barrières voor de rugstreeppad om het plangebied te bereiken (een paar km ten zuiden van het plangebied zijn waarnemingen gedaan). Gezien het plangebied daarnaast een geschikt biotoop biedt - er zijn plassen aanwezig in het plangebied welke dienst kunnen doen als voortplantingsplaats en bosschages langs het M&R station welke een overwinteringsplaats biedt - kan de aanwezigheid van de rugstreeppad niet worden uitgesloten.

De vroedmeesterpad geeft de voorkeur aan plaatsen met een stenige structuur, zoals groeven, oude bebouwing, kerkhoven en hellingbossen (ravon.nl). Een dergelijk biotoop is niet aanwezig in het plangebied. Bovendien is de vroedmeesterpad (op minstens twee km afstand van het plangebied) ten noorden van de A12 waargenomen (NDFF) welke werkt als een barrière, voor een niet zo mobiele soort. De aanwezigheid van de vroedmeesterpad in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Vissen

Uit de bureaustudie is gebleken dat de grote modderkruiper ten noorden van de A12 en het plangebied is waargenomen. De grote modderkruiper heeft de voorkeur voor ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei (ravin.nl). Tijdens het terreinbezoek zijn geen individuen van de soort aangetroffen. Aangezien de watergangen niet afgesloten zijn en enkele delen van het water veel waterplanten/een verlandingsstadium bevat, is de aanwezigheid van de grote modderkruiper in de watergangen niet uitgesloten.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2: Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Beschermings-regime	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels	<i>Broedvogels</i>	<i>Artikel 3.1 en artikel 3.5</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Diverse broedvogels in bomen en struiken</i>
Vleermuizen	<i>Verschillende soorten vleermuizen</i>	<i>Artikel 3.5</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Gebouwen potentieel geschikte verblijfplaatsen en groenstructuren vormen foerageer- en/of vliegroutes</i>
Amfibieën	<i>Heikikker en rugstreeppad</i>	<i>Artikel 3.5</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Mogelijk landhabitat en voortplantingsbiotoop van de beschermde amfibiesoorten</i>
Vissen	<i>Grote modderkruiper</i>	<i>Artikel 3.10</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Watergangen in het plangebied voldoen aan de biotoopeisen en de soort is in de omgeving waargenomen</i>

4.3 Beschermde gebieden

Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' ligt op circa negen kilometer afstand ten oosten van het plangebied.

Legenda

Natura 2000 [wms]

- Habitatrichtlijn (HR)
- Habitatrichtlijn groeve
- Habitatrichtlijn (HR) en Beschermd Natuurmonument (BN)
- Vogelrichtlijn (VR)
- Vogelrichtlijn (VR) en Beschermd Natuurmonument (BN)
- Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR)
- Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en Beschermd Natuurmonument

Figuur 4.2 Locatie plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Zie ook legenda. Bron: PDOK viewer, 2017.

Natuurnetwerk Nederland

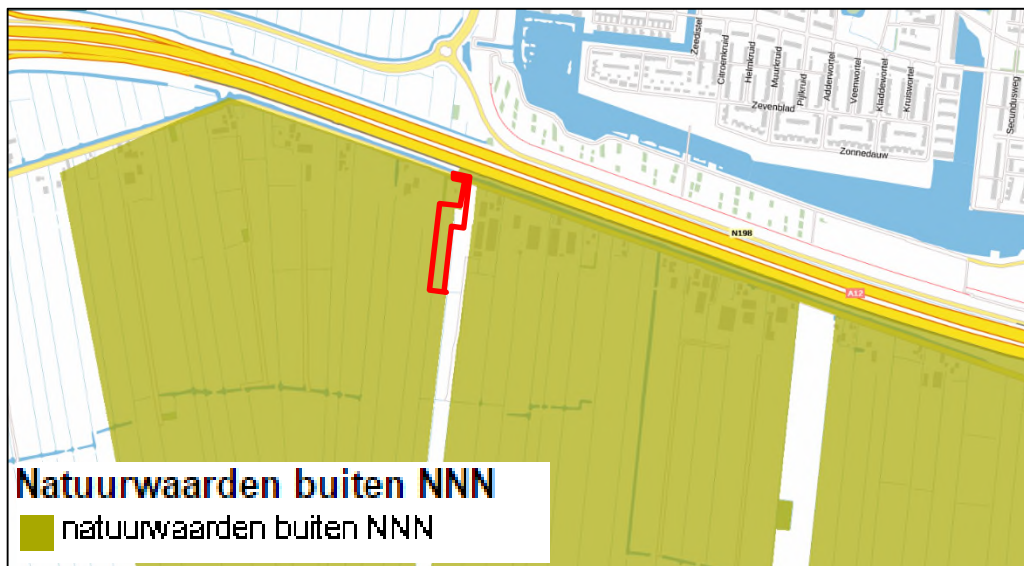
In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is op circa twee kilometer ten westen en zuiden van het plangebied gelegen. Zie figuur 4.3.

Figuur 4.3 Locatie plangebied (rode cirkel) ten opzichte van NNN-gebieden. Bron: Kaarten Provincie Utrecht, 2017.

Wel valt het noordelijk deel en het (zuidelijk) perceel van het plangebied onder 'natuurwaarden buiten NNN en groene contour'. Zie ook figuur 4.4.

Vanuit Provincie Utrecht is er geen (ruimtelijke) bescherming voor gebieden die buiten het NNN en groene contour vallen. Wel vraagt de provincie om gemeenten een specifieke bestemming op te nemen ter bescherming en versterking van actuele natuurwaarden (artikel 6.5.3, Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028). Op het perceel ligt een bestemming 'gemengd' (manege) en een (gedeeltelijke) dubbelbestemming 'leiding' (gas). Op de zuidelijke helft van het perceel ligt bestemming 'agrarisch'. Verder zijn er geen voorwaarden voor natuur in de bestemmingsplannen opgenomen.

Figuur 4.4 Locatie plangebied (rode cirkel) ten opzichte van natuurwaarden buiten het NNN en de groene contour om. Bron: Kaarten Provincie Utrecht, 2017.

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

Bij de uitvoering van de werkzaamheden zijn een aantal verstoringfactoren te verwachten. Dit zijn:

- (Oostelijke) watergang wordt tijdelijk, gedeeltelijk gedempt;
- Bodem wordt vergraven;
- (Mogelijke) bronbemaling;
- Aanleggen van rijbaan (platen);
- Verstoring door geluid, trilling en licht;
- Optische verstoring

Er worden geen bomen gekapt. De werkzaamheden zijn tijdelijk van aard. Het plangebied wordt in oude staat hersteld.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het plangebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor vogels, vleermuizen, amfibieën en vissen (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de voorgenomen werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door koolmees, merel en vink (met name in opgaande vegetatie). Maar in het perceel kunnen ook weidevogels tot broeden komen. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen neergelegd, zoals het verbod op verstoren van soorten vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5, lid 2).

Het is aannemelijk dat in het plangebied en omgeving vleermuizen aanwezig zijn. Omdat er geen huizen of bomen worden gesloopt, hebben de werkzaamheden geen effect op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

De groenstructuren in en rondom het plangebied bieden mogelijk vliegroutes en foerageergebied aan. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is het van belang dat er in de activiteitenperiode van de vleermuizen (15 april – 15 oktober), gewerkt wordt tijdens reguliere werkuren en niet 's nachts. Verstoring van vleermuizen is dan niet aan de orde. Bovendien wordt, doordat er geen bomen worden gekapt, geen lijnvormige structuren doorbroken. Ook in de permanente situatie treedt daardoor geen verstoring van vleermuizen op.

Al met al kan worden gesteld dat het voorgenomen plan geen wezenlijke invloed zal hebben op de vleermuisactiviteiten binnen en rondom het plangebied mits er tijdens de activiteitenperiode van vleermuizen (15 april – 15 oktober) niet 's nachts gewerkt wordt. De soortbescherming uit de Wet natuurbescherming vormt geen belemmering voor het vaststellen van het plan wat betreft de vleermuizen.

5.2.3 Amfibieën

Heikikker en rugstreeppad

De heikikker en rugstreeppad zijn beschermd en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen neergelegd, zoals het verbod op verstoren van soorten vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming).

Indien negatieve effecten optreden voor de soort en dientengevolge verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden, is een ontheffing in het kader van soortbescherming noodzakelijk. De werkzaamheden leiden mogelijk tot beschadiging en/of vernietiging van voortplantingsplaatsen (dempen van een sloot en betreden ondiepe poeltjes) en verblijfplaatsen (bosschages en ingegraven in grond over gehele perceel). Dit leidt tot een overtreding van het verbod gesteld in Wnb (artikel 3.5, lid 4). Daarnaast kunnen de werkzaamheden leiden tot het doden van de heikikker en rugstreeppad.

Indien overtredingen niet voorkomen kunnen worden dient een ontheffing te worden aangevraagd. Om te bepalen of deze ontheffing afgegeven kan worden, welke dit plan uitvoerbaar maakt dient onderbouwd te worden of er geen effecten zijn op de staat van instandhouding (SVI), er geen andere bevredigende oplossingen/alternatieven zijn en of er sprake is van een geldig wettelijk belang:

1. Aangezien het een tijdelijke ingreep betreft en er hoogstens enkele meters van de sloot worden gedempt is de verwachting dat, met het oog op voortplantingswater, de staat van instandhouding van de heikikker en rugstreeppad niet wordt aangetast. Bovendien zijn er in de omgeving eveneens sloten aanwezig waar voortplanting kan plaats vinden. Indien demping van de sloot buiten de kwetsbare periode (15 februari – 15 juli voor de heikikker en 1 april – 31 juli voor de rugstreeppad) plaatsvindt, zijn geen effecten op de

staat van instandhouding van de heikikker en rugstreeppad, wat betreft voortplantingswater, voorzien (RVO, 2014). De demping van de sloot dient dan tussen 1 augustus – 15 februari plaats te vinden.

Het landhabitat betreft een grotere, maar nog steeds tijdelijke, ingreep. Aangezien er geen inzicht is in de grootte van de populaties heikikker en rugstreeppad, kan niet met zekerheid worden gesteld of het voldoende is om de werkzaamheden in de minst kwetsbare periode voor adulten plaats te laten vinden (15 februari – 15 maart voor heikikker en 1 april tot en met 15 oktober voor rugstreeppad). Bovendien gaat het om verschillende perioden en is dit voor de uitvoer van de werkzaamheden niet toepasbaar. Daarom dient het plangebied toegankelijk te worden gemaakt voor de rugstreeppad en heikikker, door bijvoorbeeld het plaatsen van paddenschermen. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied toegankelijk te maken moeten zodanig beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijde kunnen vervullen. Aanwezige exemplaren moeten weggevangen worden en direct verplaatst worden naar geschikt gebied in de directe omgeving, maar buiten de invloedsfeer van de activiteiten (RVO, 2014).

Er moet een ecologisch werkprotocol worden opgesteld waarin alle ten behoeve van de heikikker en rugstreeppad te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn. Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder een begeleiding van een deskundige op het gebied van amfibieën.

Op deze manier wordt er zodanig zorgvuldig gehandeld, dat er geen effecten op de staat van instandhouding zijn. Na de werkzaamheden wordt het plangebied in oude staat hersteld en kunnen de beschermde soorten terugkeren.

2. Er is geen andere bevredigende oplossing of alternatief voor het aanleggen van de leidinglus. Aangezien het een lus betreft, kan hier geen ondergrondse boring op toegepast worden. Daarom dient het met open ontgraving plaats te vinden. Om met materieel op het perceel terecht te kunnen komen, dient er toegang tot het perceel te zijn. De dam wordt hiervoor verbreedt, door de sloot een paar meter te dempen.
3. Het wettelijk belang betreft 'belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid' (artikel 3.8, lid 5, onderdeel b, onder 3). Daarnaast is er ook sprake van het wettelijk belang 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden' (artikel 3.10, lid 2, onderdeel a).

De verwachting is dat de ontheffing verleend kan worden. De soortbescherming van de Wnb vormt dan geen belemmering voor het vaststellen van het plan wat betreft heikikker en rugstreeppad. Voorafgaand aan de realisatie dient nader onderzoek gedaan te worden naar heikikker en rugstreeppad (middels enkele terreinbezoeken, variërend tussen februari t/m juli, zie ook soortenstandaard). Uit het nader onderzoek volgt om welke soorten en aantallen het gaat en welke mitigerende maatregelen daadwerkelijk noodzakelijk zijn.

5.2.4 Vissen

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper komt mogelijk voor in de watergangen in en rondom het plangebied. De grote modderkruiper valt onder het beschermingsregime 'andere soorten', artikel 3.10 en bijlage A van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten geldt een verbod op het doden van deze soorten en op beschadigen en/of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.10 lid 1a en 1b).

Het dempen van de watergang kan mogelijk een voortplantingsplaats en of rustplaats vernielen en mogelijk individuen doden.

Indien overtredingen niet voorkomen kunnen worden dient een ontheffing te worden aangevraagd. Om te bepalen of deze ontheffing afgegeven kan worden, welke dit plan uitvoerbaar maakt dient onderbouwd te worden of er geen effecten zijn op de staat van instandhouding (SVI), er geen andere bevredigende oplossingen/alternatieven zijn en of er sprake is van een geldig wettelijk belang:

1. Aangezien het een tijdelijke ingreep betreft en er hoogstens enkele meters van de sloot worden gedempt is de verwachting dat, met het oog op voortplantingswater, de staat van instandhouding van de grote modderkruiper niet wordt aangetast. Bovendien zijn er in de omgeving eveneens sloten aanwezig met veel waterplanten. Indien demping van de sloot buiten de kwetsbare periode (voortplanting april – augustus, winterrust november-maart) plaatsvindt, zijn geen effecten op de staat van instandhouding van de grote modderkruiper voorzien (RVO, 2014). De demping van de sloot dient dan tussen 1 september en 30 oktober plaats te vinden.
2. Er is geen andere bevredigende oplossing of alternatief voor het aanleggen van de leidinglus. Aangezien het een lus betreft, kan hier geen ondergrondse boring op toegepast worden. Daarom dient het met open ontgraving plaats te vinden. Om met materieel op het perceel terecht te kunnen komen, dient er toegang tot het perceel te zijn. De dam wordt hiervoor verbreedt, door de sloot een paar meter te dempen.
3. Het wettelijk belang betreft 'belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid' (artikel 3.8, lid 5, onderdeel b, onder 3). Daarnaast is er ook sprake van het wettelijk belang 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden' (artikel 3.10, lid 2, onderdeel a).

De verwachting is dat de ontheffing verleend kan worden. De soortbescherming van de Wnb vormt dan geen belemmering voor het vaststellen van het plan wat betreft grote modderkruiper. Voorafgaand aan de realisatie dient nader onderzoek gedaan te worden naar de grote modderkruiper (afhankelijk van methode, het gehele jaar door, met voorkeur voor maart – juni; indien plekken met winterrust juist november - februari, zie ook soortenstandaard). Uit het nader onderzoek volgt om welke soorten en aantallen het gaat en welke mitigerende maatregelen daadwerkelijk noodzakelijk zijn.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen negen kilometer afstand van het plangebied geen Natura 2000-gebied ligt. Het Natura 2000-gebied ligt buiten het invloedsgebied van het plan wat betreft vermessing en verzuring, verdroging of geluid- en lichtverstoring. Vanwege de afstand, de geringe omvang van de ontwikkeling in het plangebied en daardoor de afscherming worden geen effecten op soorten, habitats van soorten of habitattypen in het Natura 2000-gebied verwacht. Er is geen effect op het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied en daarom is er geen aanleiding om te verwachten dat er op Natura 2000-gebieden op grotere afstand nog effecten zullen optreden. Een vervolgonderzoek vanuit de Wet natuurbescherming is niet aan de orde. De gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

5.3.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de

NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plan kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

Het plangebied is daarnaast aangewezen als 'natuur buiten NNN en groene contour'. Vanuit Provincie Utrecht bestaat geen (ruimtelijke) bescherming voor gebieden die buiten het NNN en groene contour vallen. Ook vanuit de gemeentelijke bestemmingsplannen op het perceel zijn geen voorwaarden gesteld in het kader van 'natuur buiten NNN en groene contour'. De aanwijzing als 'natuur buiten NNN en groene contour' staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

6 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis. *Pipistrellus pipistrellus*.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard rugstreeppad. *Bufo calamita*

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard grote modderkruiper. *Misgurnus fossilis*.

Overig:

NDFF

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

www.nederlandsesoorten.nl

www.vleermuis.net

Natuurtoets Reijerscop

Aanleg leidinglus en twee vloeistofvangers

projectnummer 0414679.00

19 juli 2017 revisie 00

N.V. Nederlandse Gasunie

Bijlage

Bijlage I: Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden. Info tabel: Ingekorte lijst vogelsoorten Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn uit de lijst verwijderd.

Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluit	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiswaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmstij	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tijftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluit
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Gauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Gauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Gauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Tabel B. Soorten (niet zijnde vogels) die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren-landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreepad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren-vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Insecten-haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermijloenkever		laatvlieger
Insecten-libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Insecten-nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren-zeezoogdieren	walrus
Reptielen	dikkopschildpad	Zoogdieren-zeezoogdieren	bulrug
	kemp's zeeschildpad		gewone vinvis
	lederschildpad		bruinvis
	soepschildpad		dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfin
	muurhagedis		gewone dolfin
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten-bladmossen	geel schorpioenmos		grijze dolfin
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
Sporenplanten-varens	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn
	platte schijfhoren		witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket		noordse vinvis
	drijvende waterweegbree		potvis
	groenknolorchis		butskop
	kruiwend moerasscherm		dwergvinvis
	zomerschroeforchis		griend
			spitsdolfijn van gray
			witte dolfin

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Brabant, vrijgesteld. Soorten met een asterisk (***) zijn alleen in Limburg - voor een deel van het jaar - vrijgesteld.

Zoogdieren	Waterspitsmuis	Donker pimpernelblauwtje
Aardmuis*	Wezel**	Duinparelmoervlinder
Boommarter	Wild zwijn	Gentiaanblauwtje
Bosmuis*	Woelrat*	Grote parelmoervlinder
Bunzing**	Amfibieën	Grote vos
Damhert	Alpenwatersalamander	Grote vuurvler
Das	Bruine kikker*	Grote weerschijnvlinder
Dwergmuis*	Gewone pad*	Iepenpage
Dwergspitsmuis*	Kleine watersalamander*	Kleine heivlinder
Edelhert	Meerkikker*	Kleine ijsvogelvlinder
Eekhoorn***	Middelste groene kikker*	Kommavlinder
Egel*	Vinpootsalamander	Pimpernelblauwtje
Eikelmuis	Vuursalamander	Sleedoornpage
Gewone bosspitsmuis*	Reptielen	Spiegeldikkopje
Gewone zeehond	Adder	Veenbesblauwtje
Grote bosmuis	Hazelworm***	Veenbesparelmoervlinder
Grijze zeehond	Levendbarende hagedis***	Veenhooibeestje
Haas*	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Hermelijn**	Vissen	Zilveren maan
Huisspitsmuis*	Beekdonderpad	Libellen
Konijn*	Beekprik	Beekkrombout
Molmuis	Elrits	Bosbeekjuffer
Ondergrondse woelmuis*	Europese rivierkreeft	Donkere waterjuffer
Ree*	Gestippelde alver	Gevlekte glanslibel
Rosse woelmuis*	Grote modderkruiper	Gewone bronlibel
Steenmarter***	Kwabaal	Hoogveenglanslibel
Tweekleurige bosspitsmuis*	Dagvlinders	Kempense heidelibel
Veldmuis*	Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer
Veldspitsmuis	Bosparelmoervlinder	Kevers
Vos*	Bruin dikkopje	Vliegend hert
	Bruine eikenpage	

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c

Planten	Groene nachtorchis	Roggelelie
Akkerboterbloem	Groensteel	Rood peperboompje
Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rozenkransje
Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Ruw parelzaad
Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Scherpkruid
Berggamander	Honingorchis	Schubvaren
Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubzegge
Blaasvaren	Kalketrip	Smalle raai
Blauw guichelheil	Karthuizeranjer	Spits havikskruid
Bokkenorchis	Karwijselie	Steenbraam
Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Stijve wolfsmelk
Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stofzaad
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Tengere distel
Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere veldmuur
Breed wollegras	Knollathyrus	Trosgamander
Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Veenbloembies
Dennenorchis	Korensla	Vliegenorchis
Dreps	Kranskarwij	Vroege ereprijs
Echte gamander	Kruiptijm	Wilde averuit
Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde ridderspoor
Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde weit
Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wolfskers
Getande veldsla	Muurbloem	Zandwolfsmelk
Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
Gladde zegge	Pijlscheefkalk	

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstelling en ontheffingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10. Provincie Noord-Brabant verleent bijvoorbeeld geen vrijstelling voor een aantal soorten marterachtigen.

Naast dat het type vrijgestelde soorten verschilt per provincie, kan de grond waarop de vrijstelling geldt ook variëren tussen provincies. De vrijstelling hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Zo geldt de vrijstelling op basis het voorkomen of bestrijden van '...onnodig lijdende zieke of gebrekkige dieren' alleen in Flevoland en Utrecht. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Vrijstelling onder gedragscode

Een andere manier om vrijstelling te krijgen is door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Hierin staan gedragsregels om schade aan beschermde dieren en planten zoveel mogelijk te voorkomen bij het uitvoeren van bepaalde activiteiten. De goedgekeurde gedragscodes staan op de website van RVO vermeld (<https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>). Let hierbij op dat voor soorten genoemd in artikel 3.1 en 3.5 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' geen geldige ontheffingsgrond is en deze activiteit daardoor niet valt onder de gedragscode. Hiervoor dient alsnog een ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10)

Ontheffingsgronden	VR-soorten (Artikel 3.1)	HR-soorten, Bonn en Bern (Artikel 3.5)	Andere soorten (Artikel 3.10)
1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2. Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3. Opsomming van:	X	X	X
- volksgezondheid en openbare veiligheid			
- veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
- ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
- ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
- voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
- dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
- schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedures

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar

uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een

vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. +31 6 20611021
E. reinier.raap@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.